USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila a soudkyň Jiřiny Chmelové a Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupen JUDr. Alešem Nytrou, advokátem se sídlem Přívozská 703/10, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2023, č. j. OAM-339/LE-BA07-HA13-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 7. 2024, č. j. 62 Az 40/2023-69,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Aleši Nytrovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce pochází z Pákistánu. Jako důvod své žádosti o azyl uvedl obavy z pronásledování pákistánskou tajnou službou kvůli jeho členství ve studentské federaci Insaf (dále jen „ISF“), která je politicky spřízněna s politickou stranou Pakistánské hnutí za spravedlnost (dále jen „PTI“). Tajná služba mu údajně telefonicky vyhrožovala kvůli jeho účasti na protivládních demonstracích. Podle žalovaného však žalobce nepředložil dostatečné důkazy pro svá tvrzení a jeho příběh označil za nevěrohodný.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) zamítl. Podle krajského soudu neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že by žalobce ohrožovala tajná služba z důvodu jeho členství v ISF, protože je prakticky vyloučené, že by byl skutečným členem této organizace. Krajský soud se ztotožnil se žalovaným v tom, že žalobce neměl ani základní znalosti o studentské organizaci ISF, například o jejích ideálech, cílech, fungování, financování nebo věkové hranici pro vstup. Krajský soud, stejně jako žalovaný, považuje za krajně nepravděpodobné, že by se stěžovatel stal členem ISF pouze na základě obdržení čepice a placky. Kromě zmínky o účasti na jedné demonstraci žalobce neprokázal žádnou další aktivitu spojenou s členstvím v ISF. Navíc žalobce během správního řízení změnil své tvrzení i ohledně místa této demonstrace. Krajský soud rovněž dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, že ani tvrzení žalobce o výhrůžných telefonátech od tajné služby není logické ani věrohodné. Ačkoli žalobce uvedl, že v Pákistánu každý ví, že hovory z neznámých čísel pocházejí od tajné služby, tvrdil, že první telefonát považoval za vtip. Tento rozpor podle soudu podkopává důvěryhodnost žalobcova azylového příběhu a jeho tvrzení o obavách z pronásledování.

[3] Podle krajského soudu je pravděpodobnější, že žalobce ve svém azylovém příběhu čerpal inspiraci z informací o svém bratranci, který byl členem ISF. To dokládá i skutečnost, že důkazy předložené žalobcem se týkaly převážně jeho bratrance, nikoli jeho samotného. Jelikož žalobce staví svůj azylový příběh právě na členství v ISF, závěr o nevěrohodnosti jeho tvrzení o členství má proto přímý dopad i na ostatní žalobcem tvrzené skutečnosti. S ohledem na zjištěný skutkový stav proto rovněž nejsou splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ani formou doplňkové ochrany. Podle krajského soudu rovněž nelze přehlédnout, že žalobce v ČR požádal o udělení mezinárodní ochrany až poté, co byl zadržen, přičemž jeho původním cílem byla Itálie, kde chtěl pracovat.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel je přesvědčen, že jsou u něj dány důvody pro poskytnutí azylu z politických důvodů. V Pákistánu vyvíjel politickou činnost, pro kterou byl pronásledován. Pokud by zemi neopustil, hrozila by mu ze strany státu újma na zdraví, či na životě. Podle stěžovatele svá tvrzení náležitě prokázal, avšak žalovaný předloženým důkazům dostatečně nepřihlédl a rovněž krajský soud provedené důkazy ignoroval. Krajský soud posoudil věc velmi přísně, protože kladl na stěžovatele při provádění důkazů vysoké nároky. Osoby prchající před pronásledováním ze strany státu se často ocitají v důkazní nouzi. K tomu však krajský soud dostatečně nepřihlédl.

[6] Stěžovatel dále namítá, že krajský soud nezohlednil skutečnost, že členství v politických stranách a organizacích v asijských zemích, jako je Pákistán, může být méně formalizované, než je tomu v Evropě. Přijetí symbolů politické strany nebo účast na demonstracích mohou být běžnými způsoby, jak se členství v politických organizacích projevuje, aniž by bylo nutné splnit formální podmínky, jako je vyplněná přihláška

nebo zaplacení členského poplatku. Z tohoto důvodu považuje stěžovatel závěr krajského soudu o nevěrohodnosti jeho tvrzení o členství ve studentské organizaci ISF za nesprávný.

[7] Krajský soud se rovněž dostatečně nevypořádal s argumentem, proč stěžovateli nebyla udělena doplňková ochrana.

[8] Kasační stížnost podle stěžovatele svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Jelikož dosud nebylo judikaturou řešeno, zda se na členství v politických organizacích má pohlížet z perspektivy státu, který o azylu rozhoduje, nebo z perspektivy státu, kde politická organizace působí.

[9] Stěžovatel rovněž kasační soud požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[10] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. V souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud odmítne kasační stížnost jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele však tyto podmínky naplněny nejsou. Námitky uplatněné stěžovatelem dostatečně řeší dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu, od které soud neshledal důvod se v nyní posuzované věci odchýlit.

[12] Žalovaný i krajský soud dospěli k závěru, že stěžovatelův azylový příběh je celkově nevěrohodný. Jako nevěrohodné považují zejména tvrzení stěžovatele ohledně jeho členství v organizaci ISF, což výrazně zpochybnilo i celkový předestřený azylový příběh. Stěžovatel totiž nebyl schopen v rámci pohovů prováděných žalovaným sdělit ani základní informace o této organizaci jakou jsou její ideály, cíle, fungování, financování nebo věková hranici pro vstup. Až na účast na jedné demonstraci rovněž neuvedl žádnou další konkrétní aktivitu spojenou s ISF. Krajský soud v napadeném rozsudku poukázal rovněž na další okolnosti, které svědčí o celkové nevěrohodnosti azylového příběhu. Stěžovatel nejprve tvrdil, že je v Pákistánu všeobecně známo, že volání z neznámých čísel pochází vždy od tajné služby, přesto avšak posléze uvedl, že první telefonát z neznámého čísla považoval za žert.

Stěžovatel rovněž požádal o udělení mezinárodní ochrany až poté, co byl zadržen v ČR policií.

[13] Hodnocením věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud v minulosti zabýval např. v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, v němž dospěl k závěru, že „*Žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestala (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení.*“

[14] Na tento závěr navázal Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 14. 9. 2023, č. j. 10 Azs 122/2023 - 23, kde uvedl, že: „*Jsou-li tedy především v důsledku jednání žadatele jeho jednotlivá tvrzení hodnocena, a to podle standardu vysoké pravděpodobnosti (srov. výraz „téměř najisto“ užitý v citovaném rozsudku č. j. 5 Azs 66/2008 - 70), jako nevěrohodná, lze je z posuzování přiměřené pravděpodobnosti pronásledování vyloučit. Pokud jsou takto hodnoceny veškeré relevantní aspekty žádosti, tj. žadatelem tvrzené okolnosti týkající se potenciálních azylových důvodů, lze žadatele hodnotit jako celkově nevěrohodného, a jednotlivá tvrzení žadatele není třeba dále konfrontovat s informacemi o zemi původu a dalšími relevantními podklady obstaranými správním orgánem.*“

[15] Závěr o tom, že daný azylový příběh či jeho část jsou nevěrohodné, by měl vycházet z důsledného přezkoumání hodnověrnosti výpovědi ve světle obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti (věrohodnosti), jak jsou shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany. Mezi ně patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní, její plauzibilita ve světle mimo jiné relevantních informací o zemi původu atd. (k tomu např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2024, č. j. 7 Azs 128/2024 - 58, ze dne 21. 3. 2023, č. j. 5 Azs 35/2022 - 29, či rozsudek ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015 - 54, č. 3279/2015 Sb. NSS).

[16] Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud věc posoudil v souladu se shora citovanou judikaturou a rovněž přesvědčivě vyložil, proč lze považovat azylový příběh jako celek za nevěrohodný. Pokud krajský soud rovněž poukázal na to, že stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany až poté, co byl zadržen v ČR policií, je i tento závěr v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2024, čj. 5 Azs 306/2023 - 51, bod 29).

[17] K námitce ohledně neudělení doplňkové ochrany lze odkázat např. na usnesení NSS ze dne 21. 3. 2023, č. j. 5 Azs 35/2022 - 29, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že „*za situace, kdy byla hodnověrnost vylíčeného azylového příběhu stěžovatele zpochybněna jako*

celek, nemá smysl se zabývat hypotetickou otázkou, zda by v případě, pokud by se o hodnověrnou výpověď jednalo, byly splněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu či pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu."

[18] Stěžovatel dále namítá, že žalovaný ani krajský soud dostatečně nepřihlédli k předloženým důkazům. Kromě této obecné formulace však nikterak nerozvíjí, ke kterým důkazům žalovaný, či potažmo krajský soud neměli přihlédnout. Tato část kasační stížnosti tak pro svoji obecnost nepředstavuje projednatelnou kasační námitku (rozsudek NSS z 26. 4. 2023, č. j. 8 As 163/2021 - 59, bod 25). Lze dodat, že Nejvyšší správní soud se případnými vadami řízení, nepřezkoumatelností a zmatečností zabývá i ze své úřední povinnosti. V tomto směru však neshledal, že by z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti napadené rozhodnutí či napadený rozsudek nesplňovaly požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu ohledně přezkoumatelnosti správních a soudních rozhodnutí (obecně k přezkoumatelnosti viz např. rozsudky ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38).

[19] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Krajský soud respektoval dosavadní judikaturu kasačního soudu a nedopustil se ani zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost proto soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[20] Stěžovatel v této věci požádal i o přiznání odkladného účinku. Kasační stížnost měla odkladný účinek ze zákona, neboť se stěžovatel v době jejího podání již nenacházel v zařízení pro zajištění cizinců (§ 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud o žádosti samostatně nerozhodoval, ale i přesto o samotné kasační stížnosti bezodkladně rozhodl.

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[22] Krajský soud ustanovil stěžovateli zástupce, advokáta JUDr. Aleše Nytru. Ten zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti, odměnu za zastupování proto hradí stát. Nejvyšší správní soud přiznal advokátovi odměnu za jeden úkon právní služby 3 100 Kč [sepsání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif], částku 300 Kč (paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu), a daň 714 Kč; celkem 4 114 Kč. Naopak kasační soud nepřiznal odměnu za sepis návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť ta měla odkladný účinek již ze zákona. Nejednalo se tak o účelně vynaložený náklad (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2024, č. j. 8 Azs 172/2020 - 78), proto za něj náhrada nákladů nenáleží. Odměna za zastupování bude advokátovi vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2024

Ivo Pospíšil
předseda senátu